

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.06.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Банкеръ

✓ Работодателите скочиха срещу VII блок в Козлодуй

Да говориш за изграждането на нов ядрен блок в България не е приятна работа и е необходимо много да внимаваш. В това се убеди през седмицата и министърът на енергетиката Теменужка Петкова. По време на провеждащата се във Варна международна конференция "Българската атомна енергетика - национална, регионална и световна енергийна сигурност" тя заяви, че българското правителство работи за развитие на нова ядрена мощност при определени условия. По думите ѝ "Това трябва да бъде икономически обоснован проект, без държавни гаранции, реализиран от стратегически инвеститор, при който няма да се допусне миксиране на цената на пети и шести блок с тази на евентуален седми реактор". Другото много важно условие било да няма договори за дългосрочно изкупуване на електрическа енергия, защото се видяло, че това не е особено добър вариант.

Изказването на Петкова предизвика серия публикации в медиите, а после дойде и острата реакция на Асоциацията на индустриалния капитал. От работодателската организация излязоха със специално становище, в което се казва: "АИКБ следи с повишено внимание постъпващите в публичното пространство информации относно водените преговори между правителството на Република България и на неназвана китайска компания за строителството на VII блок на АЕЦ "Козлодуй". От една страна, наличната информация предизвиква безпокойство поради определена липса на прозрачност - Министерството на енергетиката отказа да огласи името на заинтересуваната китайска компания поради съображения за конфиденциалност. Това действие само по себе си беше излишно, тъй като името на компанията беше установено от журналистите в рамките на един следобед (бел. ред. - "Стейт Нюклиър Пауър Технолоджи Корпорейшън", която е акционер в "Чайна Нешънъл Нюклиър Корпорейшън" и в "Чайна Джeneral Нюклиър Корпорейшън"). Потрeвожен е фактът, че няма пълна яснота около условията, при които китайската компания би инвестирала в изграждането на VII блок на АЕЦ "Козлодуй".

Иначе от асоциацията приветстваха позицията на министъра, че нови ядрени блокове ще бъдат изградени без държавни гаранции, дългосрочни договори и т.н. Но членовете ѝ се опасяват, че под някаква форма може да се стигне до т.нар. доплащане на разлики. Тоест държавата да компенсирa инвеститора за разликата между пазарната и производствената цена. Според неофициална информация са водени разговори да има твърда цена за тока от бъдещия VII блок, а горницата над пазарната да се покрива от Фонда "Сигурност на електроенергийната система", където влизат 5% отчисления от продажбите на всички електроцентрали у нас и приходите на държавата от продажба на спестени парникови емисии. По изчисления на експертите на АИКБ поемането на подобен ангажимент ще доведе до формирането на ново "Задължение към обществото", което ще се окаже по-голямо дори от "скандалното задължение, формирано от привилегированото и непазарно положение на т. нар. американски централи - над 500 ммлн. лв. годишно!". Работодателите смятат, че повтарянето на тази грешка този път в "ядрена форма" би се превърнало в бедствие с тежки икономически последици, което ще предизвика крайно негативна обществена реакция.

Тв. Европа

✓ Бъдещето на нашата икономика е в ИТ сектора, твърдят експерти

Бъдещето на добрата икономика, в това число и българската, е в ай ти сектора, твърдят експерти. Според икономистите държавата трябва да инвестира в образованието в тази сфера и в мотивацията на бъдещите програмисти.

Държавата трябва да насочи усилия в развитието на ай ти сектора, отчетат икономисти. Според тях страната ни образува кадри, достатъчно добри да са конкурентноспособни на бързо развиващата се софтуерна среда. А инвестициите в този отрасъл в икономиката биха спомогнали за растежа на националния приход.

Икономистите смятат, че е време държавата да започне да инвестира по-малко в инфраструктура и енергетика. Инфраструктурата, определяна като кръвоносната система на икономиката, бележи осезаемо подобрение в последните години и вече няма нужда от наливането на толкова много средства. Другият приоритетен сектор- енергетиката отчита невъзвращаемост на инвестициите. Вътрешното потребление се е свило с почти 4%, а в чужбина България е загубила 59 на сто от миналогодишните си пазари на електроенергия.

Добрин Иванов - АИКБ - енергийната независимост е задача 1 на държавата, но това трябва да е на пазарен принцип - не с цената на преференциални договори, а с енергийна борса и пазарен механизъм за цената на тока и ако има нужда от инвестиции - да се осигурят на пазарен принцип инвестиции за нови технологии

Държавата и бизнесът трябва да се обединят в развитието на модерните технологии, смятат експерти от икономическия сектор.

Те съветват и да се обръща внимание на новите тенденции в модерните технологии и стимулирането на човешкия фактор.

Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

✓ Проект на закон за социалните услуги ще бъде готов до ноември

През тази година ще бъдат отпуснати доста средства, насочени към предприемачите и към младите хора, каза зам.-социалният министър Деница Сачева

Министерството на труда и социалната политика подготвя законопроект за социалните услуги, който ще бъде внесен в Народното събрание през ноември. Това каза пред БНТ заместник-социалният министър Деница Сачева.

Тя обясни, че се обмислят различни възможности, които би следвало да подпомогнат работещите с малки деца, така че да не се чувстват зависими от грижите за децата и по-успешно да съчетават личното и професионалното си време. Сачева даде пример с възможности за въвеждането на гъвкаво работно време за майките на малки деца, изграждане на детски кътове на работното място, повече социални услуги.

Работещите хора в България вече са малцинство, а работодателите са още по-малко, посочи Деница Сачева. И уточни, че министерството ще насочи усилия и мерки в подкрепа именно за тях, защото те изработват данъците, с които след това осъществяваме социалните плащания.

Сачева напомни, че проблемът с помощите по време на майчинството трябва да се разглежда комплексно, защото е свързан с възможността да се съчетава личният живот с професионалните ангажименти. Именно тук ще бъдат и акцентите на новия закон за социалните услуги, каза тя.

От 1 юли детските надбавки ще бъдат увеличени с повишаване на доходния критерий и ще бъдат подпомагани повече деца и семейства, напомни заместник-министърът.

„Номинално увеличението ще е малко, но трябва да си даваме сметка, че всяка година българското общество отделя около 600 млн. лева точно за подпомагане на семейства и деца – говорим за около 500 хиляди семейства и за около 800 хиляди деца всеки месец“, отбеляза тя.

Заместник-министърът добави, че е важно да не се губи балансът, защото високите социални помощи не стимулират търсенето на работа сред част от майките, а в същото време други трябва да полагат повече и по-сериозна грижа за децата си, които са с увреждания или тежки здравословни проблеми.

През тази година ще бъдат отпуснати доста средства, насочени към предприемачите и към младите хора, с акцент към тези до 29-годишна възраст, за създаване на микропредприятия, за малък и среден бизнес, с възможности за преференциални кредити. Идеята е да се стимулира предприемчивостта, а не да се създава изкуствена заетост, посочи още Сачева.

✓ Студентите ще могат да получават само по една стипендия от догодина

Месечният размер на стипендиите се увеличава до 70-150 лева

Студентите ще могат да получават само една стипендия от догодина. Това предвиждат предложения за промени постановлението, което регламентира студентските стипендии в България, публикувани за обсъждане на портала за обществени консултации.

Срокът за предоставяне на становища по текстовете е 30 юни. Предвижда се промените да влязат в сила от летния семестър на учебната 2016-2017 г.

Студентите ще могат да кандидатстват за няколко вида стипендии, които предоставят висшите училища. Накрая обаче обучаващите се ще трябва изрично да заявят коя от тях искат да получават.

С промените се въвеждат стипендии, определени по само един задължителен показател – среден семестриален успех. Висшите училища се задължават да определят част от средствата за стипендии само по успех, а не по други критерии. Решението обаче ще е на университетите, съвместно със студентските съвети, предвиждат промените.

Месечният размер на стипендиите се увеличава до 70-150 лева, става ясно още от текстовете. Университетите ще са длъжни да ги изплащат до 5-то число всеки месец, а не накуп за три месеца, както се изплащаха досега.

С промените се увеличава и размерът на наградите и помощите, които ректорът може да отпусне на студенти и докторанти, от 200 на 300 лева.

Средствата от държавния бюджет за изплащане на стипендии на студентите български граждани за последното тримесечие на 2016 г. и за 2017 г. ще бъдат увеличени с до 20%, посочват още вносителите на промените.

При възможност за осигуряване на допълнителни средства от държавния бюджет средствата за изплащане на стипендии за студенти български граждани ще бъдат допълнително увеличени с минимум по 10 % спрямо предходната година за 2018 и 2019 г.

✓ 200 млн. евро коства извеждането от експлоатация на блоковете в АЕЦ "Козлодуй" досега

Забавянето на строителството на хранилището "Радиана" ще оскъпи проекта с 5-6%, смята директорът на ДП РАО

200 млн. евро са изразходвани за извеждане от експлоатация на четирите малки блока в АЕЦ "Козлодуй", съобщи пред журналисти директорът на Държавното предприятие "Радиоактивни отпадъци" (ДП РАО) Дилян Петров.

Процедурата е към своя край и за четирите блока - почти целите машинни зали са почистени. Реакторите са освободени от допълнителните елементи и са празни, отчете той. Горивото се намира в хранилището на централата.

Предстои реакторите да бъдат разрязани, но преди това ще бъде направено предпроектно проучване с 3D сканиране. На тази база ще бъде определен методът за рязането на реакторите и реакторните площадки, а след това ще стане ясна и цената на проекта.

Прогнозата на Петров е това да струва около 100 млн. евро, а първите дейности по проекта да започнат след 3 години.

Голяма част от проектите за извеждане на блоковете от експлоатация са обезпечени с европейски средства. По Фонд "Козлодуй" ядрената централа е получила 250 млн. евро от първия транш, чиято обща стойност беше 500 млн. евро. Половината от общата сума е отишла за намаляване на ефекта от спирането на първите четири блока в Козлодуй - за енергийна ефективност, саниране и оборудване в "Мини Марица изток".

Последният транш от 190 млн. евро обаче ще бъде използван само за извеждане на блоковете от експлоатация.

Част от оборудването от блоковете е било продадено на унгарската АЕЦ Пакш, а друга - на търгове на Софийската стокова борса. От продажби ДП РАО е набрало 15 млн. лева. Всички елементи предварително са проверени за радиоактивно замърсяване.

Новото ядрено хранилище на площадката "Радиана" се бави повече от година и половина, уточни още Петров. Това ще оскъпи проекта с между 5 и 6%. По-високата цена ще трябва да бъде одобрена на среща на донорите, която ще се проведе на 26 юни.

Изграждането на хранилището е с индикативна стойност 65 млн. евро и в него ще бъдат съхранявани ниско- и среднордиоактивни отпадъци, сред които от шестте блока в АЕЦ "Козлодуй", както и от хранилището в Нови хан.

Причината да се забави изграждането на хранилището са протестите на еколози. В момента се очаква Оценката за въздействие върху околната среда (ОВОС), след като бяха проведени обществени обсъждания в България и Румъния.

За да бъде намален обемът на отпадъците, които ще бъдат съхранявани от ДП РАО, ще бъде изграден цех за раздробяване. В него ще бъдат рязани металните елементи от площадките и свалено повърхностно замърсяване (бои и други) от детайлите. Стойността на този проект е 22 млн. евро.

Институционално - тоест с нужната документация и актове, цехът ще бъде приключен до средата на 2017 година.

Друг проект, насочен към намаляването на обема на радиоактивните отпадъци, е плазмотронът. Той също е на финалната права. В плазмотрона ще бъдат изгаряни бетон, пластмаси, стъкла и други, което ще намали 100 пъти обема им. Този отпадък ще бъде "погребван" в хранилище, където ще престои 300 години.

Обектът ще бъде проверен от Европейската комисия през тази седмица и надеждите са до средата на следващата година съоръжението да заработи. Цената му е около 30 млн. евро.

Петров коментира още, че всички оценки за въздействие върху околната среда по проектите на ДП РАО са били обжалвани в съда. "Ние не произвеждаме тези отпадъци, ние се грижим за тяхното съхраняване, да ги погребем екологично", категоричен беше той.

Директорът на ДП РАО посочи, че вече има промяна в политиката при изграждането на нови ядрени мощности. Първо страната ни трябва да докаже, че има капацитет за управлението на радиоактивните отпадъци, за да може да строи нови реактори.

За него проблемът на страната са високорадиоактивните отпадъци, защото нямаме съоръжения за тяхната обработка. По тази причина те трябва да бъдат прехвърляни в Русия или друга държава.

✓ 127 млн. лева събра фондът в подкрепа на енергетиката от началото на годината

Данните показват намаляване на приходите - от 31,6 млн. лв. през януари до 22,1 млн. лв. през май

126,8 млн. лева набра Фонд "Сигурност за енергийната система" (ФСЕС) от началото на годината, показват справките за дейността на институцията, публикувани на интернет страницата ѝ.

От данните се вижда, че сумите, които постъпват във Фонда, намаляват – от 31,6 млн. лева през януари до 22,1 млн. лева през май. Справка в оперативните данни на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) обясняват това намаление – към 12 юни производството на електроенергия в страната се свива с 13 на сто. Потреблението е с 2,8% по-малко, а износът се срива – с 53% по-малко спрямо същия период на 2015 година.

В последните дни обаче високите температури повишиха товара в системата (до над 4 гигавата). От данните на ЕСО се вижда още, че настъпващото лято оказва подкрепа и на износа към Гърция.

Във Фонда внасят вноски от 5% от своите приходи търговци и производители на електроенергия. Целта е да бъдат компенсирани разходи на Националната енергийна компания (НЕК) за изкупуване на зелена енергия и по дългосрочните договори.

Със законодателни промени от началото на юни във Фонда вноски ще внасят още и "Булгартрансгаз", както и ЕСО. Очакваните приходи от тях са 30 млн. лева годишно.

С решение на Управителния съвет на ФСЕС през април по искане на НЕК са преведени 68 млн. лева. Справката за май показва още един превод – в размер на 19,4 млн. лева. Така разходите на Фонда са в размер на 87,4 млн. лева. В първите три месеца на годината няма извършвани преводи.

✓ Кражбите на кабели са стрували на ЧЕЗ 3,2 млн. лв. през 2015 година

Компанията настоява за законодателни промени

Кражбите на кабели са стрували на ЧЕЗ 3,2 млн. лв. през 2015 година. Това съобщава Петър Холаковски, изпълнителен директор на ЧЕЗ Разпределение България.

Компанията съобщава, че заради посегателствата е имало 183 прекъсвания на тока за общо 33 600 клиенти в продължение на 3750 часа.

Затова дружеството настоява, че за противодействие на кражбите са необходими законодателни промени, строги наказания и стриктен контрол от страна на компетентните органи.

„Ние определяме подобни действия като заплаха за сигурността на страната и обществото. Освен това посегателствата струват много средства и излагат на риск здравето и живота както на извършителите на престъпните деяния, така и на служители на ЧЕЗ, и на невинни хора“, коментира Петър Холаковски.

Той призовава обществеността и институциите да противодействат на набезите над електроенергийната инфраструктура и да работят заедно за приемане и прилагане на строги мерки срещу кражбите.

По повод опит за кражба от инфраструктурата на компанията на 12 юни в столицата Холаковски разяснява, че още не е отстранен рискът центърът на София да остане без ток.

Той съобщава, че инцидентът се случил на 12 юни рано сутринта. Крадци са се опитали да откраднат метал и да го предадат в пунктовете за изкупуване на скрап като са повредили кабел високо напрежение.

Кабелът е аварирал и е спрял токът на близо 20 200 клиенти на компанията в пет столични района – „Сердика“, „Средец“, „Оборище“, „Възраждане“ и „Подуяне“. Алтернативно захранване е било подадено за засегнатия район в рамките на 7 минути.

Холаковски предупреждава, че в момента центърът на София е обезпечен едностранно. Това означава, че тези райони получават ток по алтернативен път.

Ако се случи обаче нов инцидент - претоварване на мрежата или посегателство, централната градска част на столицата и клиентите в тези пет района, както и Президентството, НС, Министерски съвет, НЕК, Централното диспечерско управление на ЕСО и много други остават без електрозахранване.

Изпълнителният директор на ЧЕЗ твърди, че това е опасно за националната сигурност, защото застрашава нормалното функциониране на столицата. „Не само защото са засегнати институциите, които изброих, а и болници, училища, детски градини, полицейски управления. Сериозен удар би понесъл и бизнесът“, казва той.

Компанията е информирала за ситуацията МВР, ДАНС и ЕСО.

Работи се и за възстановяване на целостта на съоръжението – прави се оценка на техническите изисквания, подготовка за ремонтно-възстановителни работи и подмяна на увредения участък от кабела. Холаковски очаква работата да приключи следващата седмица.

Междувременно дружеството е предприело допълнителни мерки за сигурност на алтернативното захранване. Ремонтът в този конкретен случай ще струва около 40 хил. лева.

„Ще продължим да затаяме мерките за сигурност. При такива посегателства щетите се измерват не само в левове, а и в брой клиенти, чието удобство и спокойствие е било нарушено“, предупреждава Холаковски.

Той припомня, че през декември миналата година в резултат на опит за кражба от колектор на ЧЕЗ беше предизвикан пожар и 50 хил. клиенти в столичния квартал „Люлин“ останаха без електрозахранване и то в изключително студени дни. Крадците не са успели да вземат нищо, но са причинили щети за над 100 хил. лева.

[24 часа](#)

✓ Търгът за АМ "Хемус" тръгва до дни, 90 млн. лева за първите 10 км

Търгът за 10 км от магистрала "Хемус" - между Ябланица и Боаза, ще тръгне до дни. Това обясни пред "Капитал" Ивайло Иванов, шеф на правната дирекция в Агенция "Пътна инфраструктура" (АПИ). "Документацията е в Агенцията за обществени поръчки за предварителен контрол и тъй като е писана по новия закон, очакваме да ни я върнат с коментари и нужда от корекции. След това ще обявим търга", поясни той. Поръчката е с прогнозна цена 90 млн. лв. без ДДС и ще се финансира с пари от бюджета. Тя е за проектиране и строителство, съобщава "Капитал".

В новото състезание все още няма яснота за срока за завършване, но в предишното той беше 32 месеца. Така, ако поръчката не бъде дълго обжалвана, вероятно строителството на 10-те километра ще може да започне догодина. И ако срокът не бъде скъсен, трябва да приключи до 2020 г. Отсечката между Ябланица и Боаза сега е една от най-бавните по пътя София - Варна, така че пускането на магистралата точно в тази част ще спести време на пътуващите.

Това е втори опит за избор на строител, след като големият търг от миналата година за близо 60 км от магистралата беше прекратен по нареждане на премиера. Формалното основание беше, че по европейската програма "Транспорт" няма достатъчно средства. В действителност нареждането на Бойко Борисов дойде след съмнения за прозрачността на търга

след избора на две обединения да строят два лота на "Хемус" - едно на "Джи Пи груп", свързвана с генералния директор на "Лукойл България" Валентин Златев, и едно на "ПСТ груп", свързвано доскоро с депутата от ДПС Делян Пеевски. Въпреки прогнозната цена от около 400 млн. лв. за 60-те километра офертите на печелившите предвиждаха сума от 800 млн. лв. до 1 млрд. лв.

Последваха три жалби срещу прекратяването, Комисията за защита на конкуренцията ги отхвърли и на 26 май с такова окончателно решение е излязъл и Върховният административен съд. Така пречки за новия търг няма. В предишната поръчка сегашните 10 км бяха част от отсечка от 23 км. За строител беше избран консорциумът на "Джи Пи груп" с цена 277 - 298 млн. лв. без ДДС, т.е. с 4 млн. лв. повече на километър от сегашната поръчка. В предишното състезание много от чуждите кандидати бяха отстранени или още на техническата оценка, или заради ниски цени.

При прекратяването премиерът Борисов нареди препроектиране и стесняване на пътните платна, за да падне цената на магистралата. От обясненията на пътната агенция става ясно, че габаритът на пътя остава същият - 29 метра, а с 1 метър се стеснява разделителната ивица между двете платна. "Скъсили сме и банкетите, намалили сме проектната скорост на 120 км/ч и сме прецизирали пътната нивелета", обясни управителят на АПИ инж. Лазар Лазаров.

Трасето на магистралата поне в този къс участък не се променя и остава същото като в прекратената поръчка. В момента се извършват отчуждения, като проблемни са терените в община Брестница. Въпреки че магистралата е планирана отдавна, общината е реституирала земи по протежение на бъдещата магистрала и сега трябва да се отчуждават наново. "Това е административен проблем, не е нещо сериозно, работим по въпроса", каза инж. Лазаров.

Строежът на "Хемус" ще продължи поетапно с пари от бюджета през следващите 4 години, обясни през февруари регионалният министър Лиляна Павлова. Паралелно с търга за 10-те километра до Боаза върви препроектиране на още три участъка, всеки по 15-17 км, до разклона Плевен – Ловеч. С намаляването на габаритите и скоростта на пътя ще бъдат избегнати поне два тунела и два виадукта, а икономията ще е от порядъка на 100 – 150 млн. лв., прогнозира министър Павлова. Няма яснота кога ще започнат тези търгове.

Труд

✓ С 60 млн. лв. са се увеличили приходите от продажба на винетки след поскъпването им

201 298 244 лв. е събрала държавата от продажбата на винетни стикери за първото тримесечие на 2016 г. Това става ясно от писмения отговор на регионалният министър Лиляна Павлова до Мартин Димитров и Петър Славов от РБ, публикуван на страницата на НС.

Сумата е с 60 млн. лв. повече спрямо 2015 година. Това се дължи на сериозното поскъпване на годишната винетка, която до миналата година беше 67 лв., а от тази е 97 лв. Продадените за първите три месеца на годината винетни стикери са 2 176 482, което прави с 45 000 повече от 2015 година.

Министър Павлова посочва, че на база тези данни може да се дефинира тенденция, че водачите на автомобили имат практика да закупуват нова годишна винетка още в края на месец януари с цел планиране на разходите през годината и заплащането в срок на винетните такси.

Единствено при годишните винетки се забелязва спад на продажбите – те са по-малко с 10 000 спрямо миналата година. 17 000 повече винетки са получили шофьори по линия на Дирекция "Социално подпомагане". От 62 000 на 86 000 се е увеличила продажбата на месечни винетни стикери за периода януари-март.

Лиляна Павлова отбелязва, че събраните повече приходи от винетни стикери е позволило на правителството да отпусне допълнително средства за реконструкция на пътища в Северозападна България. Предстои до броени дни да стане ясно, дали ВАС ще отмени увеличаването на винетките.

Миналата седмица и Върховната административна прокуратура обяви, че поскъпването на стикерите е незаконосъобразно. От Агенция "Пътна инфраструктура" обаче твърдят, че са били спазени всички нормативни изисквания по предвижване на решението за новите цени на винетките.

Сега

✓ Загубите на бизнеса са се удвоили за година

Негативният рекорд е заради КТБ, туризма, енергетиката и търговията с недвижими имоти

Само за година загубите в българската икономика са се увеличили с почти 100%. Това разкрива доклад на Националната агенция за приходите, който анализира деклариранияте от фирмите резултати и корпоративни данъци. Данните на НАП показват, че има двоен скок на отчетените загуби за финансовата 2014-а спрямо предната година. Сериозен принос за това има фалиралата КТБ.

Декларациите, които са получени и обработени в НАП през 2015 г., показват, че загубите, отчетени от стопанския сектор, са се увеличили от 5.7 млрд. до 11.5 млрд. лева. Има фирми, които и в предишни кампании са показвали пред НАП "отрицателни печалби", а други са били на печалба в предни години. За радост успешните български фирми също са увеличили резултата. Спрямо година по-рано общо обявените от бизнеса печалби за 2014 г. са нараснали с 1.2 млрд. лв. до 16.5 млрд. лв.

Наред със сриналата се банка КТБ в групата на губещите влизат компании от енергетиката, туризма и т.нар. административни и спомагателни дейности. А сектор отличник е преработващата промишленост, където има най-солиден годишен ръст на печалбата - от 2.8 на 3.3 млрд. лева. Все пак не всички компании от тази индустрия процъфтяват, защото част от тях са приключили 2014 г. на минус - декларираните загуби са за общо 860 млн. лв. Но окончателният резултат на отрасъла е положителен.

При наличието на тежки финансови проблеми и държавни мастодонти не е чудно, че като цяло енергетиката е на загуба, ако се съди по счетоводните данни. Прави впечатление обаче, че за огромен отрасъл като енергетиката обобщените данни и за печалбата, и за загубата са неголеми суми.

Сравнението на декларираните загуби и печалби показва, че някои сектори се оказват на минус. Изработените печалби в областта производство и разпределение на електро- и топлинна енергия - 471.9 млн. лв., не успяват да надхвърлят декларираните загуби от 812.6 млн. лв., като тук влошаването спрямо 2013 г. е особено рязко.

Подобна е равнотетката и за хотелите и заведенията. Част от фирмите в туризма са заработили 233.5 млн. лв. печалба, но пък останалите са излезли на 283.2 млн. лв. загуба, което е със 100 млн. лв. повече спрямо предната година.

Общата картина при агенциите за недвижими имоти е още по-противоречива. Успешните брокерски компании са постигнали малко над половин милиард лева печалби, но другата част от търговците са заформили почти 1 млрд. лева загуба - 952.4 млн. лв.

Приносът на КТБ към ръста на данъчните загуби е видим. С най-голямо влошаване в групата на непечелившите отрасли е секторът "Финансови и застрахователни дейности". Тук загубите за 2014 г. са 4.7 млрд. лв. при едва 300 млн. лв. за 2013 г. Въпреки това секторът остава като цяло на печалба - с 1.18 млрд. лв.

Всички тези числа обясняват защо приходите в хазната от корпоративни данъци, платени през 2015 г., са само 1.77 млрд. лв. Внесеният данък от нефинансовите предприятия е 1.59 млрд. лв., от финансовите институции - 141 млн. лв., от застрахователните дружества - 34.2 млн. лв.

✓ България е 28-а в света по поскъпване на жилищата

България се нареди на 28-о място в света по ръст на цените на жилищата през първото тримесечие. Тя попада в групата на държавите с умерено покачване - в рамките на 2-5%, сочи проучване на консултантската компания Knight Frank. Към края на март 2016 г. апартаментите и къщите у нас са поскъпнали с 4%, сравнени с нивата от предната година, а спрямо предходното тримесечие ръстът е 3.1%.

В класацията води Турция, където цените на жилищата са хвъркнали с 15.3% за година. Следват Швеция и Нова Зеландия - съответно с близо 13% и 11% повишение. Други "горещи зони" са Литва, Малта, Австралия, Мексико, Израел, Австрия и Ирландия.

Украйна е последна в ранглистата, защото там цените на имотите са се сринали с 10.5% на годишна база. В дъното е и Гърция - тя е трета отзад напред с 5.4% спад.

В анализа се обръща внимание, че предстоящите избори в САЩ за президент и във Великобритания - за членството в ЕС, действат задържащо на цените на имотите на тези два големи пазара.

Монитор

✓ 8 приемни на КЗП по морето

8 приемни на Комисията за защита на потребителите (КЗП) ще бъдат на разположение на туристите по Черноморието това лято. Те ще се намират в курортните комплекси Албена, Златни пясъци, Слънчев бряг, Приморско, Созопол и Царево, както

и в градовете Варна и Бургас. В момента работят по-голямата част от тях, а през юли и август ще има изнесени офиси и в по-малките курортни селища. Това съобщи ръководителят на институцията Димитър Маргаритов по БНТ.

„Приемните дават възможност на хората сравнително бързо да намерят пряк контакт с нас, за да подадат сигнал за конкретен проблем, също и да се информират как да постъпят, ако им се случи някаква неприятност, без непременно да се е стигнало до там“, обясни председателят.

На разположение на почиващите ще има и кратки информационни материали, които да ги ориентират как да постъпят при дублиране на резервация, загубен багаж или други често срещани случаи, които могат да създадат неприятности по време на пътуването.

От комисията обясниха още, че намаляват нарушенията, които извършват търговците при предоставяне на туристически услуги. „В по-активните месеци на летния сезон подсилваме екипите по Черноморието, така че контролният орган е на мястото си и търговците трябва да бъдат уважавани и от този факт“, бе категоричен Димитър Маргаритов.

Той допълни, че всички чужденци, които са имали неприятности на територията на България, могат да се обърнат и към Европейския потребителски център (ЕПЦ), дори и след като са се прибрали в родината си. Същото важи и за българите, които са в чужбина на почивка или по работа.

През целия летен сезон инспекторите ще следят за качеството на предоставяните услуги в хотелите и заведенията. Част от проверките ще се извършват съвместно Агенцията по безопасност на храните, икономическа полиция и други контролни органи.

✓ Плащаме с 30% по-ниски такси, ако банкираме онлайн

Мамят ни с фалшиви сайтове на банки

Плащаме с 30% по-ниски такси, ако банкираме онлайн вместо да се редим на гишетата в банките. Това съобщи Пенчо Савов, директор „Банкови карти и електронно банкиране“ в българска банка. Това е едно от основните предимства на банкирането през интернет, тъй като чрез него можем да спестим една малка част от средствата си заради преференциите при таксуването на транзакциите. Така например ако един превод в клон на банката струва 1 лев, същата електронна услуга е около 70 – 80 стотинки. Според експерта обаче разликата в цената варира при различните услуги, които предлага банката. Както „Монитор“ вече писа, по-малко от 5 на сто от сънародниците ни ползват банкирането от разстояние. Страната ни попада в групата на изоставащите страни, които показват резултати под средното ниво за ЕС, където процентът е 46 на сто. След България се нареждат само Македония и Румъния, а преди нея – Гърция, с минимално по-добър резултат. Първи в класацията се нареждат Норвегия и Финландия.

Савов коментира, че това е съвсем нормално, тъй като останалите страни в Европа ползват тази услуга от преди 7 – 8 години, а у нас е въведена доста по-късно.

Сивата икономика също е един от значимите фактори

които оказват влияние на развитието на е-услугата. „Парите се дават на ръка и не минават през банковите сметки“, уточни банкерът.

„Средната брутна заплата в момента в страната ни е около 700-800 лв. Хората си ги изтеглят наведнъж, за да си платят сметките и да имат за храна. Остават им едва 5 лв. - тях ли да банкират онлайн“, пита директорът.

Савов допълни, че сигурността на клиентите е на първо място за трезорите. „Това е постоянен процес за банките и постоянно се предприемат нови и нови мерки“, заяви той.

Потребителите все по-често се обръщат към специалистите, като задават въпроси от най-различно естество. Най-често питанията идват от нови клиенти, които все още не са наясно с предлаганите възможности за мобилно банкиране от съответната банка.

Експертите обясняват, че хората, които основно използват услугите на банките през домашния си компютър, са на възраст между 28 и 47 години.

Друго предимство освен ниските цени е и удобството. Така

пренебрегваме посещението на банков клон или банкомат

И вместо да чакаме на досадни опашки и да попълваме ръчно серия от формуляри, можем с минимум усилия да отметнем набелязаната задача.

Като недостатък Десислава Николова от „Моите пари“ изтъкна т.нар. фишинг атаки от съответните фишинг сайтове. Интернет страниците от този тип служат за кражба на лична информация, по-специално на данните от сметката ни. В повечето случаи авторите на „фишинг“ сайтовете ги проектират така, че да изискват от нас собственооръчно да въведем данните си в определено поле. Целта е да се заблудим, че това поле е част от електронната система на банката.

Изследване проведено през ноември миналата година показва, че 78% от хората използващи онлайн банкиране правят междубанкови преводи, а 42 на сто от далите отговор използват това банкиране, за да плащат битовите си сметки. Проучването показало още, че преводите между клиенти на една и съща банка струват

2 пъти по-малко в сравнение със сумата, която трябва да дадем на гишето

Традиционно интернет услугите, предлагани от финансовите институции, се делят на 2 вида – активно и пасивно банкиране. При активното банкиране могат да се извършват всички операции, а при пасивното възможностите са ограничени предимно до проследяване на наличността по сметки. Повечето хора у нас обаче залагат на пасивните операции, обясняват от бранша.

Съвети за безопасно банкиране в интернет

Пазете паролата си
Сменяйте редовно паролата си – минимум веднъж на 2 месеца
Погрижете се за сигурността на персоналия си компютър
Проверявайте дали отворената страница на банката ви е автентична
Не запаметявайте данните си на документ в компютъра или отделен лист
Никога не оставяйте компютъра си без наблюдение, когато сте влезли във вашето интернет банкиране

✓ България на 47-о място в света по златни резерви

САЩ и Германия оглавяват престижната класация

България се нарежда на 47-о място в света с 40.2 тона златни резерви. Това прави 6.6% от резервите ѝ в чуждестранна валута, спрямо 6.2 на сто за преди 3 месеца, сочи статистиката на Световния съвет по златото.

Златните резерви в света възлизат на над 32 754 тона

към май 2016 г. спрямо 32 700 тона. Делът на еврозоната, по последни статистически данни, е 55.9%, докато топ 10 на най-големите притежавали на злато държат 69.11 на сто от общите резерви.

САЩ и Германия продължават да са начело в подреждането, като двете държави имат съответно резерви от 8133 тона и 3381 тона, представляващи 74.9 и 68.9 на сто от резервите, сочат данните, цитирани от profit.bg.

Италия и Франция продължават да са в гонитба за по-предна позиция с респективно 2451.8 и 2435.7 тона злато, изпреварвайки Китай, която по последни данни вече притежава 1797 тона, представляващи едва 2.2% от резервите на страната. Именно

Китай е сред най-големите купувачи

на злато в последните месеци, като за първото тримесечие са закупени малко над 35 тона злато. Сред пазаруващите злато в последните месеца са още от Русия и Казахстан, добавили 45.84 и 6.51 тона, докато

Турция е намалила запасите си от благородния метал

с 36.17 тона само в периода 1 януари – 31 март 2016 г. Русия и Швейцария са останалите държави, извън посочените по-горе, с резерви за над 1000 тона – 1460 и 1040 тона, отреждащи им шеста и седма позиция.

Топ 10 на държавите с най-големи златни резерви се допълва от Япония, Холандия и Индия. Общо 33 страни по света имат повече от 100 тона злато.

Капитал

✓ След 10 години на борсата "Химимпорт" раздава първия си дивидент

Привилегированите акции на холдинга спират да съществуват

"Химимпорт" ще раздаде първия си дивидент по обикновените си акции, откакто излезе на борсата преди 10 години. С края на търговската сесия в сряда спря и търговията с привилегированите книжа на холдинга, които ще се конвертират в обикновени. Това стана ясно от две съобщения на компанията до борсата, като дивидентите ще се гласуват на предстоящото общо събрание. Новината за това изстреля цената на акциите малко след началото на борсовата сесия, макар че в началото нямаше информация за точния размер на плащанията.

Той се появи по-късно и предвижда на всяка обикновена акция брутен дивидент от 0.045 лв. за брой. Такъв получават и привилегированите акционери по закон и така той ще достигне 10.8 млн. лв. Само по привилегированите акции компанията ще изплати 0.1998 лв. за всяка, или общо 17.65 млн. Така общата сума за разпределение е 28.6 млн. лв. Индивидуалната печалба на "Химимпорт" за 2015 г. е 40.25 млн. лв., като остатъкът ще остане неразпределен. Общото събрание на акционерите, на което ще се гласува разпределението на дивидентите, ще се проведе на 27 юли.

"Химимпорт" излезе на борсата през 2006 г. и предизвика истински фурор сред инвеститорите - тогава цената на предлагане беше 4 лв. и компанията набра малко над 44 млн. лв. Впоследствие цената на акциите скочи няколко пъти, но с кризата на борсата те се сринаха като много други и сега са под 1.5 лв.

Дотук с привилегиите

Паралелно с това холдингът взема и друго важно решение - да свали от борсата привилегированите си акции. Търговията с тях приключва в края на сесията в сряда, като те ще бъдат конвертирани в обикновени при съотношение 1 към 1 в определен срок. Държателите на инструментите, които са емитирани през 2009 г., ще получат дължимия им дивидент за периода от началото на тази година през 2017 г. заедно с очакваните плащания на акционерите по обикновените книжа.

Основен собственик в компанията е дружеството "Инвест кепитъл", което държи 73.69% от "Химимпорт" към края на първото тримесечие, като няма друг собственик, превишаващ 5% дял в капитала. Дружеството е производно на бившето

"Химимпорт инвест", което го учредява през 2009 г. "Инвест кепитъл" е част от сложния кръг на собственост около "Химимпорт", ЦКБ и управляващото дружество "ЦКБ асетс мениджмънт", застрахователните "Армеец" и "Сила" и др.

Добър знак

Татяна Пунчева-Василева, ръководител анализи в "Елана трейдинг", коментира, че този ход от страна на групата е очакван. "Конвертирането на привилегированите акции в обикновени книжа бе напълно очаквано събитие за пазара. То ще подобри ликвидността по позицията заедно с обявените планове за раздаване на дивидент и по обикновените акции. Последното е много добър жест - реверанс, който "Химимпорт" прави към инвеститорите си въпреки пропуските си в комуникацията с тях и като цяло в политиката си на корпоративно управление.

Както се видя, последните седем години изплащането на 17.7 млн. лв. за дивиденти не пречи на инвестиционните планове на групата. Продължаване на традицията, но вече по обикновените акции и дори в по-малки размери, показва съпричастност на групата към интересите на всички инвеститори в компанията – и големи, и малки. Това е важен и позитивен сигнал за пазар, свикнал да вижда миноритарните акционери пренебрегнати", коментира Пунчева пред "Капитал".

Скок на борсата

Обикновените книжа на групата участват в сегмента Premium на БФБ, който обединява най-търгуваните емисии. В същото време оборотът с привилегированите акции е епизодичен, като от началото на годината цената им се е понижила с 6.60%. Съобщението доведе до усилен търговия с обикновените акции на компанията, като час след началото на сесията цената им се беше повишила с близо 9.6%. В следобедните часове транзакциите с емисията преминаха 100, а в края на сесията книгата затвори с поскъпване от 13.78% и 148 сделки. За сравнение - сделките с "Химимпорт" през май бяха 109. Така за една сесия книгата достигнаха най-високата си цена от началото на годината при 1.42 лв. и елиминираха натрупаната загуба за периода от 8.39%.

✓ Бодливата цена на розите

Скъпото розово масло в тазгодишната кампания поставя под въпрос пазарната му реализация

Ако има ниша в земеделието, в която България може да покаже истински конкурентен потенциал, това безспорно е розопроизводството. Маслото от ароматната роза дамасцена е не само уникално по своите качества, но и високо ценено от парфюмерийната индустрия по света.

Почти няма и друг сектор, който да съществува и да се развива в условия на подобен пазарен комфорт: от една страна, заради силния продукт и високото му търсене, а от друга - заради липсата на конкуренция от други държави (единственото изключение е Турция). Тази година обаче идва да покаже колко крехка може да бъде зоната на комфорт. Сега реколтата от рози е сравнително добра и добивите се движат около средните си годишни нива, но цените на розовото масло се увеличиха изненадващо и до степен, че минаха всякакви очаквания за психологически и исторически граници. Те нарастват до 10-12 хил. евро на кг спрямо 8-9 хил. евро през предходната година, която също се смяташе за рекордна от гледна точка на стойността. Високите цени обаче тревожат, вместо да радват бизнеса. Причината е, че те могат да отдръпнат много от клиентите, които просто ще изключат маслото от своите рецептури при приготвянето на парфюми, козметика и фармацевтични продукти.

Нелогично високи

Индикациите за увеличението в цените на розовото масло се появиха още със старта на кампанията по събирането на розовия цвят. Тази година тя започна в последната декада на април, или две седмици по-рано от обичайното. Традиционното производство на розов цвят в България в последните няколко години е между 7.5 - 8.5 хил. тона. По данни на сектора и през 2016 г. реколтата ще е около тези нива. "Като цяло кампанията беше добра и имаше добри добиви цвят с хубаво качество. Това, което изненада всички, е, че тази година изкупуването на цвета започна на ценовите нива, на които приключи миналогодишната кампания, а по-късно се минаха всички досегашни граници. Килограмът се продаваше на стойност между 5 и 6 лв., а в последните дни на места достигна дори 7 лв. Спокойно може да се каже, че това е прецедент", обяснява председателят на Българска националната асоциация за етерични масла, парфюмерия и козметика (БНАЕМПК) Николина Узунова.

За сравнение, в предишните две години розоварните, които преработват цвета, са го купували за около 2.50 – 3.50 лв/кг. През изминалата 2015 г., която беше слаба и създаде дефицит в търсенето на суровината, стойността не надмина 4.20 лв/кг. "Сега правим равностетка защо се случи това поскъпване и все още няма категорично единно мнение", казва още Узунова. Тя посочва като възможни причини увеличението разходи за производството на розово масло заради влажния цвят и нарасналите с 40% разходи за беритба след въвеждането на едnodневните трудови договори и плащането на осигуровки.

Веселина Ралчева, която отглежда 200 декара рози по методите на биологичното земеделие и има малка семейна дестилерия, също няма обяснение за нарастването на цените. "В последните години има тенденция към увеличение на производствените разходи, но не и с такива темпове. Имало е години, в които сме купували розовия цвят между 1-1.50 лв./кг и това не беше толкова отдавна. Не е и чак ненормално да стигне 3-3.50 лв./кг, но в сегашната кампания вече работим на цена 6 лв., а биологичният цвят гони по-висока стойност с около 10-15%. Това ще се отрази и в цената на розовото масло и ако тези процеси продължат, това може да съсипе бранша", казва Ралчева.

Мнението ѝ споделя и мажоритарният собственик на розоварната "Натюрбейс" Неделчо Беличев. "През 2016 г. ще има шок на пазара заради високите цени. Смятам, че те подставят под въпрос бъдещето на етерично-масленото производство. Няма логика в една добра година, не казвам, че е супер, защото имаше доста дъждове, цените да се изстрелят така високо, но е факт, че всички ще произведем на по-високи нива", споделя той.

Действително годината не е белязана нито от нисък добив, нито от големи амплитуди в рандеманите. За производството на 1 кг розово масло традиционно са необходими между 3 и 4 тона розов цвят, като в тазгодишната кампания този показател е в златната среда от 3.5 тона.

Скокът

За пагубното влияние на високите цени върху сектора се притесняват и големите производители. На този етап те са разделени в мненията си дали през годината производството на розово масло ще достигне обичайните 1.5-1.8 тона, или ще надмине тези числа. Но количеството не е най-същественният проблем, защото все още е неясно дали изобщо ще има търсене на по-новата по-висока стойност. Българското розово масло е експортно ориентирана стока, като в последните години външната търговия на групата, в която то има дял генерира годишен оборот от средно над 30 млн. лв. за компаниите износители. Маслото се търгува в цял свят, но основните му пазари са държавите от Западна Европа, САЩ и Япония.

През 2015 г., която беше тежка, износът на розово масло е нараснал, признават от сектора. Причината за това увеличение са търгувани стари количества от много силната реколта през 2014 г. Официални данни за износа на този продукт липсват. Групата на маслата от етерични култури (без лавандулата) обаче отбелязва ръст на експорта през 2015 г. от 35% на годишна база, като основен дял в нея има именно розовото масло.

Инфографика

Увеличаване

По данни на сектора през изминалата година сделките за килограм розово масло са се сключвали на средна цена от 9 хил. евро. (спрямо съответно 6 хил. и 7 хил. евро за 2013 и 2014 г.). Сега прогнозата е, че тя ще достигне 11-12 хил. евро/кг за конвенционалното масло и 14 хил. евро/кг за розовото био масло. Каква точно ще е крайната му стойност ще стане ясно през есента, когато всички количества обичайно са продадени или договорени. "Маслото вече се предлага на цена над 10 хил. евро, но не е напълно ясно какво ще бъде търсенето на това ниво", казва Николина Узунова от БНАЕМПК.

Така или иначе обаче, големите купувачи в лицето на парфюмерийни компании като Chanel, Givenchy и Dior остават без особени алтернативи на маслото от роза дамасцена, което влагат, за да повишат трайността и качеството на парфюмите си. Турция и България са единствените му производители, а страната ни не само изпреварва Турция в количествата, но и е наложила по-добре продукта като марка. Опасението на дестилериите е, че заради високата цена е възможно парфюмерийните, козметичните и фармацевтичните компании да променят рецептурите на продуктите си, изключвайки маслото, където е възможно.

"Клиентите споделят, че при втора рекордна година на цените обмислят подобни варианти", казва Веселина Ралчева. Ако това се случи, ще се променят и характеристиките на техния краен продукт, затова се очаква българското розово масло да отпадне по-скоро от козметичните серии, отколкото от парфюмите, които залагат на името си чрез високото качество. "Незаменимостта на българското масло обаче не означава, че производителите на тази суровина правят каквото искат по отношение на цените. Пазарът не е толкова лек и търговците са много внимателни", обяснява Николина Узунова.

По-скоро е възможно високата цена да доведе до нулева година за дестилериите, тоест те да работят близо до себестойността и с много ниски или никакви маржове на печалба. "Просто пазарът има някакви нива, след които не може да приеме увеличението на цената. Трябва да сме солидарни с нашите клиенти, които също трябва да могат да продадат продуктите си. Тези високи нива като цяло обаче са опасни за производителите и ако се задържат, могат да съсипят бранша", смята Веселина Ралчева. Розоварите работят с марж от около 10-20%, но много от тях са с кредити или пък изпълняват инвестиционни програми.

"В момента буквално се мъчим да защитим някаква цена, всеки един е произвел и иска да продаде, защото зад гърба му има кредити и лихви", допълва Неделчо Беличев от "Натюрбейс".

През 2016 г. розоварните, които работят в страната, все още са по-малко от 50. Сред по-големите от тях са "Еньо Бончев продакшън", "Интермед 1", "Българска роза", "Катек", "Бул фото ойлс" и "Булаттарс продакшън компани". По данни на сектора те държат над 80% от пазара на розово масло, като в останалата част от него са малките семейни дестилерии. Големите преработватели са и производители на розов цвят. Те обработват около половината от розовите насаждения в България.

От конвенционално към био

Ако има новост в сектора, тя е насочването му към биологично производството. По данни на земеделското министерство площите с рози, които са преминали период на преход към биологично земеделие, са се утроили от 2011 г. насам и са 9.4 хил. дка в края на 2015 г. Площите в преход пък са 5.5 хил. дка, което означава, че в насажденията с био рози вече са около една трета от всички в страната.

"За органичното производство има клиенти и броят им се увеличава. Въпросът е, че ние не можем да посрещаме тези нужди, защото не сме добри в отглеждането на био насаждения. Причините са чисто субективни. Една от тях е, че сме загубили традициите. Друга, че имаме голям проблем с работната ръка", казва Неделчо Беличев от "Натюрбейс", която също работи в нишата.

Добивите от био розите са 50% по-ниски спрямо тези на конвенционално отглеждане, но тук значение има и дали насажденията се обработват индустриално, или са в малки стопанства. Веселина Ралчева, която отглежда 200 дка био рози, казва, че е в нишата на био производството от пет години, но първото био масло, което е продало стопанството ѝ, е реализирано преди 2 години заради тригодишния период на преход, в който тече сертифициране. И миналата и тази година обаче не са били добри за добивите. "През 2015 г. успяхме да достигнем до 30-40% от нормалното производство и тогава произведохме едва 6 кг биологично розово масло. Тази година ще сме малко повече. Очакванията ни бяха за около 20 кг, но вероятно реалното произведено количество ще е на половина", казва Ралчева. По нейни данни като цяло има недостиг на този продукт на пазара и търсенето изпреварва предлагането.

"Големите немски компании за биологична козметика Wala и Weleda са със сериозен интерес към маслото, има и много френски и швейцарски компании. Веригата тук е скъсена, не се ползват активно услуги на посредници, а по-скоро става въпрос за директни разговори с купувача", казва тя. По-високата с между 20-25% цена, изглежда, не притеснява търсенето на био, още повече че в години с големи ценови динамичности (каквато е настоящата) тази разлика неминуемо се скъсява. "По принцип нашето масло е вече договорено, но на по-високи количества от тези, които ще произведем. И до момента претенциите на нашите партньори са по-скоро към количества, а не към цената", казва Ралчева.

Въпреки това и тя, както колегите ѝ от бранша, се надява само на едно - календарната 2017 г. да промени цената в обратна посока.